

LBRIS

We know
books

Seria DUNE:

Dune

Mântuitorul Dunei

Copiii Dunei

Împăratul-Zeu al Dunei

Ereticii Dunei

Canonicatul Dunei

FRANK HERBERT

DUNE

Ediția a VII-a

Traducere din limba engleză

ION DORU BRANA

ARMADA
CLASIC

WALI: tânăr fremen, netrecut încă prin încercările de admitere în rândul bărbaților.

WALLACH IX: a noua planetă a sistemului Wallach-laoujin, sediul Școlii-Mamă a Comunității Bene Gesserit.

Y

YA HYA CHOUHADA!: „Trăiască luptătorii!“ Strigătul de luptă al feday-kinilor. În acest context, „ya“ („acum“) este accentuat de forma „hya“ („acum“ prelungit în eternitate). „Chouhada“ („luptători“) prezintă conotația suplimentară de „combatanți *contra* nedreptății“. Semnificația distinctivă a cuvântului „chouhada“ constă în faptul că luptătorii nu luptă *pentru* ceva, ci că sunt devotați luptei *contra* unui anumit lucru.

YA! YA! YAWM!: incantație ritmată fremenă, folosită în ritualurile cele mai importante. În acest context, cuvântul „ya“ are sensul: „Acum fiți atenți!“ Forma „yawm“ accentuează caracterul de urgență. Formula se traduce, de obicei, astfel: „Acum ascultați cu atenție!“

YALI: locuința personală a unei familii fremene în interiorul unui sietch.

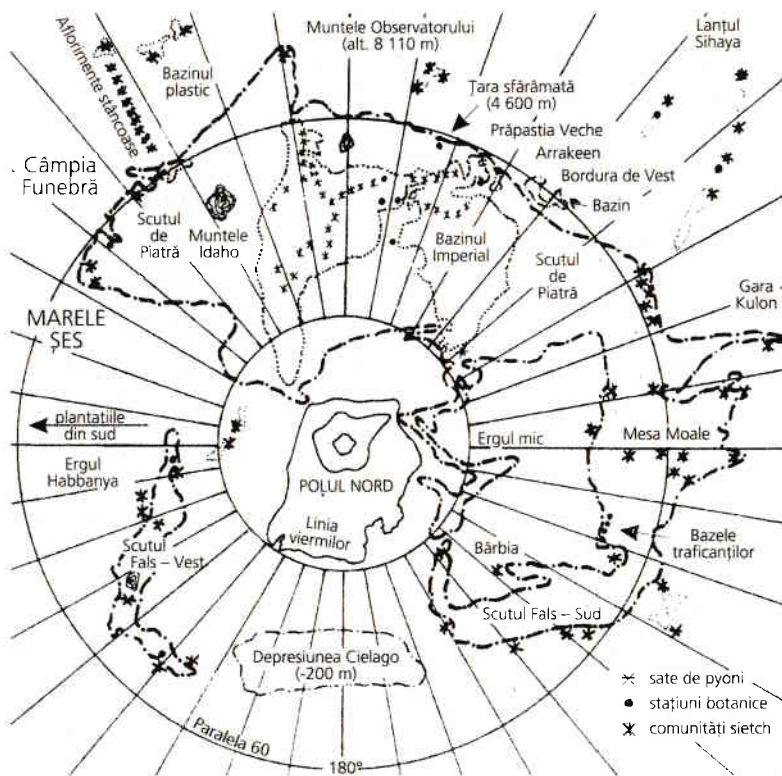
Z

ZĂVOR DE PALMĂ: orice dispozitiv de închidere care poate fi deschis numai la contactul cu palma pentru care a fost codificat.

ZENSUNNIȚI: adepți ai unei secte schismatice care s-a rupt, în jurul anului 1381 î.G., de învățăturile lui Maomet (așa-zisul „Al Treilea Mahomed“). Religia zensunnită se remarcă în special prin importanța deosebită pe care o acordă misticismului și reînțoarcerii la „datinile strămoșești“. O serie de studii îl consideră ca inițiator al schismei pe Ali Ben Ohashi, dar există mai multe dovezi care par să demonstreze că Ohashi nu a fost decât purtătorul de cuvânt al celei de-a doua soții a sa, Nisai.

Cuprins

<i>Observații cartografice</i>	7
Cartea întâi – DUNE	9
Cartea a doua – MUAD'DIB	401
Cartea a treia – PROFETUL	505
<i>Anexa I – Ecologia Dunei</i>	679
<i>Anexa II – Religia Dunei</i>	690
<i>Anexa III – Raport asupra motivațiilor și scopurilor Bene Gesserit</i>	701
<i>Anexa IV – Almanac en-Asbraf</i>	705
<i>Glosar – Terminologia Imperiului</i>	708

Observații cartografice

Bază pentru determinarea altitudinii: Bledul Mare.

Bază pentru longitudine: meridianul care traversează Muntele Observatorului.

Bledul Mare: vast deșert plat, deosebit de zonele cu dune care formează ergurile. Deșertul se întinde între circa 60° latitudine nordică și 70° latitudine sudică. În cea mai mare parte, este alcătuit din nisip și rocă, cu rare aflorimente din stratul de bază.

Bordura de Vest: escarpament înalt (4 600 m) deasupra Scutului de Piatră, lângă Arrakis.

Carthag: la aproximativ 200 km nord-est de Arrakeen.

Cămpia Funebră: erg deschis.

Dolina polară: 500 m sub nivelul Bledului.

Falia Roșie: 1 582 m sub nivelul Bledului.

Linia viermilor: indică limita septentrională a pătrunderii viermilor.

(Factorul determinant nu este temperatura, ci umiditatea.)

Marele Şes: depresiune deschisă, din erguri și stânci, la 100 m deasupra nivelului Bledului. În Marele Şes se află cuveta salină pe care a descoperit-o Pardot Kynes (tatăl lui Liet-Kynes). Între Sietch Tabr și comunitățile sietch indicate spre sud, aflorimentele stâncoase ajung până la 200 m altitudine.

Pasul Harg: gorganul în care se află craniul Ducelui Leto domină această trecătoare.

Pasul Vânturilor: înconjurat de pereți înalți de piatră, se deschide înspre satele din doline.

IBDIS

We know

Plantațiile din sud: nu apar pe această hartă. Sunt situate la aproximativ 40° latitudine sudică.

Prăpastia Veche: crevasă adâncă de 2 240 m, în peretele Scutului de Piatră, lângă Arrakeen. A dispărut în urma exploziei atomice ordonate de Paul Muad'Dib.

CARTEA ÎNTÂI

DUNE

„Începutul este momentul în care trebuie acordată cea mai mare atenție corectitudinii echilibrelor. Fiecare soră Bene Gesserit știe lucrul acesta. Iată de ce, atunci când începeți studiul vieții lui Muad'Dib, aveți mai întâi grijă să îl plasați în timp: s-a născut în cel de-al 57-lea an al Împăratului Padișah Shaddam al IV-lea. Apoi, luați bine aminte la locul lui Muad'Dib în spațiu: planeta Arrakis. Nu vă lăsați amăgiți de faptul că a văzut lumina zilei pe Caladan și că și-a petrecut primii cincisprezece ani din viață acolo. Patria sa veșnică este Arrakisul, planeta cunoscută și sub numele Dune.“

Fragment din *Manualul lui Muad'Dib* de Prințesa Irulan

In săptămâna dinaintea plecării pe Arrakis, când agitația ultimelor pregătiri ajunsese aproape de nesuportat, o femeie bătrână o vizită pe mama lui Paul.

Era o noapte caldă la Castelul Caladan și străvechiul edificiu, cămin al familiei Atreides timp de douăzeci și șase de generații, era învăluit în răcoarea umedă care preceda întotdeauna schimbarea vremii.

Bătrâna fu introdusă prin ușa dosnică de la capătul galeriei boltite ce ducea la dormitorul lui Paul și putu să arunce o privire în camera băiatului.

Paul era întins în pat, dar nu dormea. La lumina slabă a unei lămpi cu suspensie, lăsată să plutească deasupra podelei, băiatul

desluși în cadrul ușii silueta înaltă a necunoscutei, în spatele căreia stătea mama sa. Bătrâna părea spectrul unei vrăjitoare – părul ca o pânză de păianjen încâlcită, chipul umbrit, ochii asemenea unor diamante scânteietoare.

– Nu-i prea mic pentru vârsta lui, Jessica? întrebă bătrâna.

Vocea era răgușită și zbârnâitoare, ca un baliset dezacordat. Mama lui Paul răspunse cu glas catifelat de contralto:

– E lucru știut că Atreizii încep să crească târziu, Cuvioșia Ta.

– Am auzit și eu, spuse bătrâna. Dar are deja cincisprezece ani.

– Da, Cuvioșia Ta.

– Nu doarme, observă bătrâna și râse scurt. Ștregarul ăsta viclean trage cu urechea. Dar cei de viță domnească trebuie să fie vicleni. Și dacă-i într-adevăr Kwisatz Haderach... atunci...

În obscuritatea patului, Paul ținea ochii întredeschiși, două fante înguste. Ochii bătrânei – mari și rotunzi ca ochii unei păsări de noapte – îl fixau cu intensitate, parcă tot mai mari, mai strălucitori.

– Somn ușor, ștregar viclean! zise bătrâna. Măine să mi te scoli în puteri ca să înfrunți gom jabbarul.

Apoi se întoarse și ieși, împingând-o pe mama lui Paul, închi-zând ușa cu o bufnitură surdă.

Paul se întrebă: *Ce-i gom jabbarul?*

Niciunul dintre evenimentele frământate ale ultimelor zile nu i se păruse atât de straniu ca ivirea zgripturoaicei de adineaori.

Cuvioșia Ta.

Și felul în care îi spusese mamei pe nume, „Jessica“, de parcă s-ar fi adresat unei servitoare, nu unei Doamne Bene Gesserit, concubina unui duce și mama moștenitorului ducal.

Să fie gom jabbarul vreunul dintre lucrurile pe care trebuie să le aflu despre Arrakis înainte de-a ajunge acolo? se întrebă.

Murmură pentru sine cuvintele stranii: *Gom jabbar... Kwisatz Haderach...*

Trebuie să învețe o mulțime de lucruri. Arrakis era o lume cu totul diferită de Caladan și mintea lui Paul era o vâltoare de cunoștințe noi. *Arrakis... Dune... Planeta-deșert...*

Explicațiile i le dăduse Thufir Hawat, Maestrul Asasin al tată-lui său: dușmanii lor de moarte, Harkonnenii, stăpâniseră vreme de optzeci de ani Arrakisul, cu statut de semifief, în virtutea unui contract încheiat cu Compania CHOAM pentru exploatarea melanjului, mirodenia geriatrică. Acum, Harkonnenii aveau să plece, urmând ca planeta să treacă în stăpânirea Casei Atreides, cu statut de fief deplin. La prima vedere, o victorie pentru Ducele Leto. Dar, precizase Hawat, aparenta izbândă ascundea o primejdie de moarte, pentru că Ducele Leto se bucura de popularitate în rândul Caselor Mari ale Landsraadului.

„Un om popular stârnește invidia celor puternici“, spusese Hawat.

Arrakis... Dune... Planeta-deșert...

Paul adormi. Visă că se afla într-o cavernă arrakiană, înconju-rat de oameni tăcuți care se mișcau în lumina palidă a unor licurigloburi. Domnea o atmosferă solemnă, ca într-o catedrală. De undeva îi ajungea la urechi un zgomot abia ghicit – clipocitul unor picături de apă. Deși prins în mrejele visului, Paul știu că-și va aminti totul când se va trezi. Își amintea întotdeauna visele premonitorii.

Visul se spulberă.

Paul se trezi în căldura patului... Gândurile îl năpădiră iarăși...

Poate că lumea Castelului Caladan, unde nu avusese parte de tovarăși de joacă de vârsta lui, nu merita gânduri triste la despăr-tire. Doctorul Yueh, învățătorul lui, îi dăduse de înțeles că pe Arrakis sistemul de clasă al faufrelucilor nu era respectat cu prea multă strictete. Planeta adăpostea oameni care trăiau liberi la mar-ginea deșertului, fără caid sau bashar... oameni asemenea miraje-lor pustiului: fremenii, care nu figurau în niciun recensământ al Domeniilor Imperiale.

Arrakis... Dune... Planeta-deșert...

Paul își simți tensiunile lăuntrice și se hotărî să pună în aplicare una din lecțiile pentru minte-și-trup pe care le învățase de la mama sa. Trei respirații rapide declanșară procesul: trecu în starea de percepție flotantă... își adaptă conștiința. Apoi... dilatație aortică...

evitarea mecanismului neadaptat al conștiinței... conștiința preferențială... îmbogățirea sângelui și irigarea rapidă a regiunilor suprasolicitate... *Nu se poate obține hrană-siguranță-libertate numai pe baza instinctului...* Conștiința animală nu depășește momentul, după cum nu recunoaște posibilitatea dispariției victimelor... animalul distruge, fără să producă... plăcerile animale rămân la nivel senzorial, percepția le scapă... omul are nevoie de o grilă prin intermediul căreia să observe universul... adaptarea preferențială a conștiinței creează o asemenea grilă... perfecțiunea corpului rezultă din concordanța fluxului nervos și sangvin cu înțelegerea profundă a necesităților celulare... lucruri/celule/ființe... toate sunt trecătoare, toate luptă pentru a dobândi fluxul permanenței...

Leția se depănă mai departe, și mai departe, în conștiința flotantă...

Când lumina galbenă a dimineții atinse pervazul ferestrei, Paul o simți prin pleoapele lăsate. Deschise ochii, recunosc decorul familiar al grinzilor de pe tavanul dormitorului, auzi din nou ecurile vieții febrile din castel.

Ușa odăii se deschise și mama sa privi înăuntru. Pe ovalul impasibil al feței, ochii verzi îl fixau, gravi. Părul ei, de culoarea bronzului vechi, era strâns cu o panglică neagră, trecută peste coroană.

- Văd că ești treaz, spuse ea. Ai dormit bine?

- Da.

În timp ce îi alegea hainele de pe rafturile dulapului, Paul îi privi silueta înaltă și observă în poziția umerilor semnele încordării. Un ochi obișnuit n-ar fi remarcat nimic, dar pe el îl învățase totul chiar ea, antrenându-l după Metoda Bene Gesserit, educându-i spiritul de observație. Mama se întoarse. Îi întinse o tunică semiprotocolară, cu șoimul roșu - blazonul Casei Atreides - brodat deasupra buzunarului de la piept.

- Îmbracă-te repede! Cucernica Maică așteaptă.

- Mi s-a arătat odată în vis. Cine e?

- Fosta mea educatoare de la Școala Bene Gesserit. Acum e Dreptvorbitoarea Împăratului. Paul... Mama șovăi, apoi urmă: Să-i povestești despre visele tale.

- Bine. Datorită ei am obținut Arrakisul?

- Nu am *obținut* Arrakisul.

Jessica scutură praful imaginar de pe o pereche de pantaloni pe care îi atârână apoi, împreună cu tunica, pe cuierul de lângă pat.

- Grăbește-te! Să n-o lăsăm pe Cucernica Maică să aștepte!

Paul se ridică în capul oaselor și își strânse genunchii cu brațele.

- Ce-i gom jabbaru? întrebă.

Din nou, deprinderile pe care i le formase tot ea îi dezvăluiră o ezitare aproape imperceptibilă, o trădare infimă a nervilor, în care Paul recunosc spaimea.

Jessica se apropie de fereastră, dădu în lături draperiile, privi o clipă dincolo de lunca râului, spre Muntele Syubi.

- Ai să afli curând ce-i... gom jabbaru, rosti ea.

Paul desluși frică în glasul ei și constatarea îl intrigă.

Jessica spuse fără să-și întoarcă fața:

- Cucernica Maică așteaptă în salonul meu. Grăbește-te, te rog! Așezată într-un jilț tapițat, Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam își ridică privirea când mama și fiul intrară. De-o parte și de alta, ferestrele salonului dominau panorama meandrelor sudice ale râului și covorul verde al domeniilor familiei Atreides, dar Cucernica Maică ignoră priveliștea. În dimineața aceasta își simțea vârsta și nu prea reușea să-și înăbușe iritarea. Dădu vina pe lipsa de confort a voiajului, dar și pe contactul cu odioasa Ghildă Spațială și mașinațiile ei misterioase. Era însă vorba de o misiune care necesita intervenția unei Bene-Gesserit-cu-darul-Vederii. Nici măcar Dreptvorbitoarea Împăratului Padișah nu se putea sustrage de la anumite îndatoriri.

Afurisita asta de Jessica! gândi Cucernica Maică. *Măcar de ne-ar fi născut o fată, după cum i s-a poruncit!*

Jessica se opri la trei pași de jilț și făcu o plecăciune discretă, abia atingându-și fusta cu mâna stângă. Paul se înclină scurt, așa cum îl învățase maestrul său de dans să salute „când rangul persoanei este îndoielnic“.

Cucerniceii Maici nu-i scăpă amănuntul.

- Un băiat prudent, Jessica.

Jessica își lăsa mâna pe umărul lui Paul și strânse cu putere. Preț de-o bătaie de inimă, în palmă îi pulsă frica. Apoi își regăsi calmul și spuse:

– Așa a fost învățat, Cuvioșia Ta.

De ce-i e frică? se întrebă Paul.

Bătrâna îl studie cu o singură privire sfredelitoare. Ovalul feței lui semăna cu al Jessicăi, însă băiatul avea oase puternice. Moștenise de la taică-său, Ducele, părul negru ca pana corbului, dar sprâncenele erau ale bunicului dinspre mamă, cel al cărui nume trebuia să rămână secret... La fel și nasul subțire, disprețuitor... În schimb, ochii verzi aveau căutătura cutezătoare a bătrânului Duce, răposatul bunic din partea tatălui.

Un bărbat care a știut într-adevăr să fie cutezător... până la moarte, gândi Cucernica Maică.

– Învățătura e una, spuse cu voce tare, ingredientul de bază, alta. Vom vedea.

Ochii ei bătrâni o fulgerară pe Jessica.

– Lasă-ne singuri! Ți recomand să practici meditația de liniștire.

Jessica își luă mâna de pe umărul lui Paul.

– Cuvioșia Ta, aș...

– Jessica, știi că trebuie s-o fac.

Nedumerit, Paul își privi mama.

Jessica își îndreptă spatele.

– Da... desigur.

Paul își întoarse privirea spre Cucernica Maică. Deferența și smerenia pe care mama le arăta bătrânei pledau pentru prudentă. Dar, din cauza fricii pe care o radia făptura mamei sale, îl cuprinse un sentiment de revoltă amestecată cu neliniște.

– Paul... Jessica se opri, apoi respiră adânc. Paul, încercarea la care vei fi supus... contează foarte mult pentru mine.

– Încercarea? întrebă Paul, privind-o.

– Nu uita că ești fiul unui Duce, mai spuse Jessica, apoi se răsuci și, în foșnetul uscat al fustei lungi, ieși cu pași repezi din încăpere.

Ușa se închise în urma ei.

Paul se întoarse către bătrână, stăpânindu-și furia:

– De când a ajuns Doamna Jessica să fie expediată ca o servitoare? Un zâmbet adânci pentru o clipă zbârciturile din colțurile gurii bătrânei.

– Doamna Jessica, băiete, *mi-a fost* servitoare vreme de paisprezece ani de școală.

Dădu din cap.

– Și încă o servitoare foarte bună. *Apropie-te!*

Porunca îl șfichiui ca un bici. Paul se pomeni dându-i ascultare înainte de a fi apucat să gândească. *A folosit Glasul*, îi fulgeră prin minte. Se opri la semnul pe care i-l făcu și rămase nemișcat, aproape de genunchii bătrânei.

– Privește! spuse ea.

Scoase din faldurile rasei sale lungi un cub de metal verde, cu latura de vreo cincisprezece centimetri. Îl roti și Paul văzu că una din laturi era deschisă – neagră și înfricoșător de stranie. În cavitățile negre a cutiei nu pătrundea lumina.

– Vără-ți mâna dreaptă în cutie, porunci bătrâna.

Pe Paul îl săgetă frica. Dădu să se retragă, dar femeia zise:

– Așa-ți ascuți mama?

Băiatul își ridică privirea către ochii de bufniță ai bătrânei. Încet, simțind constrângerea, dar incapabil s-o înlătore, Paul își vârî mâna în cutie. La început, când gaura neagră îi înghiți mâna, simți doar o senzație de răceală, apoi degetele dădură de metal și brațul îi fu străbătut de furnicături, ca și cum i-ar fi amortit brusc.

O expresie de animal de pradă se întipări pe chipul bătrânei. Ridică mâna dreaptă și o apropiă de gâtul lui Paul. Băiatul prinse cu coada ochiului o scânteiere metalică și vru să-și miște capul.

– Stai! se răsti bătrâna.

Glasul, din nou! O privi nemișcat.

– Gom jabbarul e la gâtul tău, vorbi ea. Gom jabbarul, dușmanul suprem. Un ac cu vârful otrăvit. Nu! Să nu faci nicio mișcare, otrava nu iartă.

Paul își simți gâtulejul uscat, încercă să înghită. Nu izbutea să-și ia ochii de pe chipul zbârcit al bătrânei, de la ochii scăpărători,

de la gingiile decolorate și dinții argintii, de metal, ce scânteiau la fiecare cuvânt pe care-l rostea.

– Un fiu de Duce *trebuie* să se priceapă la otrăvuri, zise ea. Așa cer vremurile în care trăim, nu? Le știi pe toate, firește... Musky, otrava pentru băuturi. Aumas, otrava pentru mâncăruri. Otrăvurile rapide, otrăvurile lente și toată gama de otrăvuri intermediare. Astăzi ai să faci cunoștință cu una nouă: gom jabbar. Otrava care nu ucide decât animalele.

Mândria birui frica lui Paul.

– Insinuezi că fiul unui Duce ar fi un animal? șuieră el.

– Insinuez, să zicem, că ai putea fi om, replică bătrâna. Gata! Nu cumva să mai miști! Sunt bătrână, dar mâna mea va apuca să-ți înfigă acul în gât înainte de a putea să-mi scapi.

– Cine ești? șopti Paul. Cum de-ai reușit s-o faci pe mama să mă lase singur cu tine? Ești din neamul lui Harkonnen?

– Harkonnen? Cerule, nu! Acum taci!

Un deget uscat îi atinse gâtul. Paul își înăbuși imboldul involuntar de a sări în lături.

– Bine, zise bătrâna. Ai trecut de prima încercare. Să-ți spun ce urmează: dacă scoți mâna din cutie, mori. Asta-i singura regulă. Lasă-ți mâna în cutie și vei trăi. Trage-o afară și vei muri.

Paul respiră adânc, ca să-și potolească tremurul.

– Un singur strigăt al meu ar fi de-ajuns ca servitorii noștri să năvălească aici și să mori *tu*.

– Servitorii nu vor trece de maică-ta, care stă de strajă la ușă. Fii sigur de asta. Maică-ta a supraviețuit aceleiași încercări. Acum e rândul tău. Ar trebui să te simți mândru... Se-ntâmplă foarte rar să-i încercăm astfel pe copiii de sex masculin.

Curiozitatea reduse frica lui Paul la un nivel suportabil. În vocea bătrânei auzise, fără îndoială, adevărul. Dacă mama sa stătea într-adevăr de pază la ușă... dacă era într-adevăr vorba de o încercare... Dar, orice-ar fi fost, n-avea scăpare. Era prizonierul mâinii care-i atingea gâtul, prizonierul gom jabbarului. Își aminti cuvintele Litaniei împotriva Fricii, incantația din ritualul Bene Gesserit pe care o învățase de la mama sa.

Să nu mă tem. Frica ucide mintea. Frica este moartea măruntă, purtătoarea desfășurării totale. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine, prin mine. Și, după ce va fi trecut, îmi voi întoarce ochiul interior și voi privi în urma ei. Pe unde a trecut frica, nu va mai fi nimic. Voi rămâne doar eu.

Își regăsi calmul și spuse:

– Dă-i drumul, bătrâno!

– Bătrâno! croncâni ea. Nu s-ar spune că-ți lipsește curajul. Ei bine, vom vedea, domnișorul! Se aplecă la urechea lui și șopti: Vei simți durere în mâna din cutie. Suferință. Dar ia aminte! De-ți tragi mâna, îți voi străpunge gâtul cu gom jabbarul, iar moartea va veni la fel de iute ca securea călăului. Retrage-ți mâna și gom jabbarul îți ia viața! Ai înțeles?

– Ce-i în cutie?

– Suferință.

Furnicăturile din mână se accentuează. Paul își strânse buzele. *Ce fel de încercare-i asta?* se întrebă. Furnicăturile se transformară în mâncărime.

– Ai auzit de animalele care-și retează cu colții laba ca să scape din capcană? îl întrebă bătrâna. Un viclesug demn de un animal. Omul însă trebuie să rămână în capcană, să îndure suferința și să se prefacă mort, ca să-l nimicească apoi pe cel ce-i amenință în- treaga specie.

Mâncărimea deveni usturime, apoi arsură ușoară.

– Pentru ce faci asta? întrebă Paul.

– Ca să aflu dacă ești om. Taci!

Paul își încleștă pumnul stâng, în timp ce senzația de arsură din cealaltă mână creștea. Creștea încet: valuri, valuri de căldură... Își simți unghiile mâinii libere înfigându-se în palmă. Încercă să îndoiaie degetele de la mâna care luase foc, dar degetele nu voia să-l asculte.

– Arde! bolborosi el.

– Taci!

Durerea începu să-i palpite în susul brațului. Fruntea i se acoperi de sudoare. Fiecare fibră a trupului îi striga să-și tragă mâna